

Основні аспекти сучасного стану діяльності малих та середніх підприємств текстильної промисловості

Скиба М.В.

кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри менеджменту
Київського національного університету технологій і дизайну

Для текстильного виробництва України характерними є зменшення впродовж 2010–2017 рр. кількості МСП, кількісне переважання у загальній структурі МСП частки малих підприємств та мікропідприємств. Рівень рентабельності операційної діяльності мікропідприємств порівняно із середніми підприємствами є невисоким. Дві треті від усього обсягу реалізованої продукції МСП реалізовано середніми підприємствами. Дві треті від загальної кількості МСП текстильної промисловості демонструють позитивні показники чистого прибутку. Стійку позитивну динаміку зростання фінансового результату (сальдо) протягом 2015–2017 рр. демонструють МСП з виробництва трикотажного одягу. Необхідно спрямувати зусилля держави на створення сприятливих умов для формування кластерів, підтримку експортерів та підприємств, що впроваджують ресурсозаощадливі та маловідходні технології, а також модернізують обладнання та оновлюють основні виробничі фонди.

Ключові слова: текстильне виробництво, легка промисловість, Євроінтеграція, аналіз розвитку текстильної промисловості.

Скиба М.В. ОСНОВНЫЕ АСПЕКТЫ СОВРЕМЕННОГО СОСТОЯНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МАЛЫХ И СРЕДНИХ ПРЕДПРИЯТИЙ ТЕКСТИЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

Для текстильного производства Украины характерными являются уменьшение в течение 2010–2017 гг. количества МСП, количественное преобладание в общей структуре МСП доли малых предприятий и микропредприятий. Уровень рентабельности операционной деятельности микропредприятий по сравнению со средними предприятиями является невысоким. Две трети от всего объема реализованной продукции МСП реализованы средними предприятиями. Две трети от общего количества МСП текстильной промышленности демонстрируют положительные показатели чистой прибыли. Устойчивую положительную динамику роста финансового результата (сальдо) в течение 2015–2017 гг. демонстрируют МСП по производству трикотажной одежды. Необходимо направить усилия государства на создание благоприятных условий для формирования кластеров, поддержку экспортеров и предприятий, которые внедряют ресурсоэкономные и малоотходные технологии, а также модернизируют оборудование и обновляют основные производственные фонды.

Ключевые слова: текстильное производство, легкая промышленность, Евроинтеграция, анализ развития текстильной промышленности.

Skyba M.V. MAIN ASPECTS OF THE CURRENT SITUATION OF THE ACTIVITIES OF SMALL AND MEDIUM TEXTILE INDUSTRIES

The main fitters of textile production in Ukraine are reducing the number of SMEs during 2010–2017, the small and microenterprises dominate in the structure of SMEs. The level of profitability of operating activities of micro enterprises compared with medium-sized enterprises is low. Two thirds of the total volume of sales of SMEs was realized by medium-sized enterprises. Two thirds of the total number of SMEs in the textile industry show positive net profit figures. SMEs in the production of knitted garments shown stable positive dynamics of financial result (surplus) growth during 2015–2017. It is necessary to direct the government efforts to: creation of favorable conditions for the formation of clusters; support for exporters and enterprises, who implementing resource-saving and low-waste technologies do modernization the equipment, updating the main productive assets.

Keywords: textile production, light industry, Eurointegration, investigate of textile industry development.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Створити нові робочі місця, підвищити конкурентоспроможність вітчизняної економіки та забезпечити стійкий соціально-економічний розвиток України в умовах глобальної нестабільності держава може, спрямовуючи свої зусилля на розвиток підприємництва [1]. Перевага має віддава-

тись інструментам непрямого державного впливу на економіку (інструменти фіскальної, бюджетної, грошово-кредитної, амортизаційної, інноваційної, інвестиційної, інформаційної політики), що впливають на структурно-інноваційні зрушення не прямо, а через створення певного правового, економічного, соціального середовища, яке змушує елементи структури

функціонувати в потрібному державі напрямі [2]. Високий рівень конкуренції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках обумовлює стан та особливості функціонування малих та середніх підприємств текстильного виробництва. Легка промисловість обслуговує масштабний, глибоко диференційований та дуже мінливий внаслідок впливу моди споживчий попит, що створює майже ідеальні умови для прояву підприємницької ініціативи, зокрема для розвитку малого та середнього бізнесу [3]. Євроінтеграційні процеси обумовили низку можливостей для розвитку МСП.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тематика розробки наукових засад функціонування підприємств легкої промисловості, дослідження стану, проблем та перспектив розвитку легкої промисловості України досліджувалась у роботах О.І. Волкова, Ю.В. Гончарова [4]. Теоретико-методологічні засади, методичні положення та практичні рекомендації щодо вдосконалення системи управління розвитком легкої промисловості України з урахуванням дії Угод СОТ висвітлені в працях І.М. Грищенко, Ю.В. Гончарова [5]. Увагу на розробленні екологічно орієнтованих технологій виробництва поліфункціональних шкіряних та хутрових матеріалів акцентують А.Г. Данилкович, О.Р. Мокроусова [6]. Також слід відзначити роботу таких науковців, як І.М. Грищенко та М.П. Денисенко, які розглядають проблеми інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств. Важливими є публікації В.В. Каплуна, В.М. Штепи, які дослідили синтез систем енергоефективного управління комбінованими електрично-технологічними системами очистки стічних вод різногалузевих промислових об'єктів з використанням інформаційно-функціональних моделей [7]. О.І. Лабурцева відзначає важливість активізації інноваційного розвитку легкої промисловості на засадах маркетингу [8]. Тематика забезпеченості підприємств кадрами, здатними генерувати інноваційну та інтелектуальну творчу діяльність, формувати сучасне матеріально-технічне та інформаційне технологічне забезпечення обслуговування бізнес-процесів, набуває розвитку в працях Б.Б. Семака [9].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Вивчення аналітичних, експертних, статистичних джерел, а також науково-монографічної літератури дало змогу зробити висновок про актуальність тематики, наявність значного інтересу науковців та практиків до цієї проблематики, що обумовлює потребу продовження досліджень

у цьому напрямі та висвітлення її в наукових джерелах.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження основних аспектів сучасного стану розвитку текстильного виробництва в Україні на основі вивчення наукових джерел. Відповідно до мети передбачено вирішення таких завдань, як аналіз основних показників діяльності малих та середніх підприємств текстильного виробництва, пропозиція заходів з реалізації державної політики, що спрямовані на розвиток МСП текстильного виробництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. В науково-аналітичній доповіді «Промисловість України – 2016: стан та перспективи розвитку», підготовленою відомими вченими, науковцями та експертами, зазначається, що за роки незалежності Україна залишилась однією з країн пострадянського простору, які все ще за рівнем ВВП не досягли показників 1991 р. У цей період мали місце як різкі падіння економіки, так і значні темпи зростання, але станом на 2016 р. ВВП України майже на 20% нижче за дореформений 1991 р. Триває зменшення кількості населення, адже, згідно з різними оцінками, у 2016 р. в Україні проживають 38–42 млн. ос. (розбіжність в оцінках пояснюється різними підходами до визначення території країни). ВВП у розрахунку на одну особу знизився з 4 195 дол. у 2013 р. до 2 008 дол. у 2015 р. Показники соціально-економічного розвитку значно погіршилися після 2013 р., а у 2014–2015 рр. Україна втратила 16% своєї економіки [10]. Дослідження наукових джерел доводить, що для сучасного стану діяльності МСП текстильного виробництва характерними є такі ознаки.

1) Домінування в загальній структурі суб'єктів господарювання частки фізичних осіб – підприємців, яка перевищує 5/6 від загальної кількості суб'єктів господарювання. У 2017 р. кількість підприємств – юридичних осіб становила 16% від загальної кількості, або 2 518 одиниць, з яких 510 працювали у сфері текстильного виробництва, 1 669 були задіяні у виробництві одягу, а 339 – у виробництві шкіри (табл. 1).

2) Зменшення кількості МСП впродовж 2010–2017 рр. У 2017 р. кількість МСП у сфері текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів зменшилась порівняно з 2010 р. на 25%.

3) Кількісне переважаєння малих підприємств у загальній структурі МСП. У 2017 р. у сфері текстильного виробництва функціону-

Таблиця 1

Кількість суб'єктів господарювання у сфері текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів у 2010–2017 рр.

Роки	Текстильне виробництво, виробів зі шкіри та інших матеріалів			Текстильне виробництво			Виробництво одягу			Виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів				
	Разом	ФОП (фізичні особи – підприємці)		усього	ФОП		усього	ФОП		усього	ФОП			
		од.	%		од.	юо		од.	юо		од.	юо		
2010	20 778	17 417	84	3 361	16	3 996	3 334	662	14 337	12 075	2 262	2 446	2 009	437
2011	15 200	11 985	79	3 215	21	2 922	2 281	641	10 455	8 293	2 162	1 822	1 410	412
2012	13 824	10 900	79	2 924	21	2 554	1 960	594	9 583	7 661	1 922	1 687	1 279	408
2013	14 332	11 143	78	3 189	22	2 653	2 002	651	9 958	7 866	2 092	1 721	1 275	446
2014	16 735	13 966	83	2 769	17	2 843	2 296	547	11 736	9 911	1 825	2 156	1 759	397
2015	16 962	14 197	84	2 765	16	2 936	2 381	555	11 782	9 972	1 810	2 244	1 844	400
2016	16 264	13 923	86	2 341	14	2 783	2 308	475	11 372	9 825	1 547	2 109	1 790	319
2017	16 176	13 658	84	2 518	16	2 730	2 220	510	11 390	9 721	1 669	2 056	1 717	339

Джерело: складено автором за джерелом [11]

вали 2 518 підприємств, з яких 337 середніх, 2 181 мале, зокрема 1 491 мікропідприємство (табл. 2).

Найбільша кількість малих підприємств у 2017 р. працювала у сфері виробництва одягу (1 416 одиниць). У 2017 р. порівняно з 2010 р. кількість малих підприємств, що працюють у сфері виробництва одягу, зменшилась на 27,8% (у 2010 р. їх кількість становила 2 023 одиниці).

4) Збільшення обсягів реалізованої продукції МСП у текстильному виробництві впродовж 2010–2017 рр. втричі (табл. 3). Обсяг реалізованої продукції підприємствами – юридичними особами у 2017 р. становив 27 525,7 млн. грн. Найбільший обсяг продукції реалізовано юридичними особами, що зайняті у сфері виробництва одягу, а саме 12 980,2 млн. грн. Частка продукції, реалізованої підприємствами – юридичними особами, від загального обсягу реалізованої продукції МСП у текстильному виробництві становила у 2017 р. 84,7% (зменшилась впродовж 2015–2017 рр. на 2 в. п.).

Частка середніх підприємств у загальному обсязі реалізованої продукції МСП текстильного виробництва становила у 2017 р. 76,1% (20 960,2 млн. грн.). Малими підприємствами було реалізовано продукції на 6 565,5 млн. грн. (23,9%), з яких мікропідприємствами реалізовано продукції на 1 244,5 млн. грн. (4,5% від загального обсягу реалізованої продукції МСП).

5) Невисоким є рівень рентабельності операційної діяльності мікропідприємств порівняно із середніми підприємствами (рис. 1). У 2010–2017 рр. рівень рентабельності операційної діяльності мікропідприємств не перевищив 6% (найвищий показник зафіксовано у 2015 р., а саме 5,7%, найнижчий – у 2014 р., а саме мінус 17,4%). Найнижчим рівень рентабельності операційної діяльності середніх підприємств був у 2010 р. (2,5%), найвищим – у 2016 році (9,4%) [10].

6) Фінансовий результат (сальдо) підприємств текстильного виробництва, виробництва одягу та шкіри протягом 2015–2017 рр. був позитивним (табл. 4). У 2017 р. майже дві треті від загальної кількості МСП текстильної промисловості продемонстрували позитивні показники чистого прибутку, а фінансовий результат (сальдо) становив 1 025 млн. грн. Стійку позитивну динаміку зростання фінансового результату (сальдо) протягом 2015–2017 рр. демонструють МСП з виробництва трикотажного одягу (у 2017 р. фінансовий результат (сальдо) становив 73 млн. грн.).

Варто зазначити, що на збільшення обсягу матеріальних витрат вплинули зростання курсу іноземних валют (знецінення гривні щодо долара та євро), зростання цін на сировину, паливо, енергію тощо. У 2017 р. збільшились обсяги використання теплової енергії на 3%. Так, у 2017 р. було спожито текстильним виробництвом 87 903 Гкал, у 2016 р. – 86 070 Гкал, зокрема 84 834 Гкал спрямувались на виробництво продукції. У 2017 р. зросли обсяги використання електроенергії на 7,3% порівняно з 2016 р., зокрема на 11% збільшилось використання енергії на виробництво продукції, де показники становили 170 222 тис. кВт/год. та 156 346 тис. кВт/год. відповідно.

За підсумками I півріччя 2018 р. дві треті МСП були прибутковими, одна третя від усієї кількості МСП мала збитки (в абсолютному значенні загальна сума збитків МСП становила 120,1 млн. грн.). У I півріччі 2018 р. чистий прибуток МСП текстильного виробництва становив 532,7 млн. грн., що є вищим за середній піврічний показник за останні чотири роки, проте нижчим, ніж відповідний період попереднього року (рис. 2). У 2017 р. обсяг нових замовлень у сфері текстильного виробництва порівняно з 2016 р. збільшився на 16,8%, становлячи 6 130,1 млн. грн. У січні-серпні 2018 р. обсяг нових замовлень збільшився на 14,9% порівняно з відповідним періодом попереднього року (обсяг нових замовлень у сфері текстильного виробництва у січні-серпні 2017 р. становив 3 720,1 млн. грн.) [14; 15].

Підписання Угоди про створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС та набуття нею чинності посприяли активізації товарообігу між країнами, зростанню обсягів реалізованої продукції текстильного виробництва, експорту українських товарів в країни ЄС. У 2017 р. обсяг експорту текстильних матеріалів та текстильних виробів до країн ЄС порівняно з 2016 р. збільшився на 9,8%, становлячи 620,68 млн. дол. (у 2016 р. він склав 565,2 млн. дол.), тоді як у 2015 р. обсяг експорту становив 508,54 млн. дол., що на 111,1% більше, ніж у 2016 р. Обсяг експорту одягу та додаткових речей до одягу у 2017 р. до Німеччини збільшився на 1,5%, становлячи 141,57 млн. дол.; до Румунії – на 25,9%, становлячи 43,48 млн. дол.; до Данії – на 19,4%, становлячи 30 млн. дол. Обсяг експорту взуття, головних уборів до країн ЄС у 2017 р. збільшився на 7,2% порівняно з 2016 р., становлячи 140,13 млн. дол. (у 2016 р. він зріс на 10% порівняно з попере-

Таблиця 2
Кількість підприємств у текстильному виробництві з розподілом на середні, малі підприємства та мікропідприємства

Роки	Текстильне виробництво				Виробництво одягу				Виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів										
	середні підприємства		малі підприємства		середні підприємства		малі підприємства		середні підприємства		малі підприємства		зокрема, мікропідприємства						
	однина	% до загальної кількості	однина	% до загальної кількості	однина	% до загальної кількості	однина	% до загальної кількості	однина	% до загальної кількості	однина	% до загальної кількості	однина	% до загальної кількості					
2010	3 361	83	12,5	579	87,5	431	65,1	239	10,6	2 023	89,4	1 415	62,6	88	20,1	349	79,9	227	51,9
2011	3 215	84	13,1	557	86,9	417	65,1	233	10,8	1 929	89,2	1 294	59,9	90	21,8	322	78,2	192	46,6
2012	2 924	72	12,1	522	87,9	367	61,8	224	11,7	1 698	88,3	1 063	55,3	79	19,4	329	80,6	204	50,0
2013	3 189	73	11,2	578	88,8	436	67,0	215	10,3	1 877	89,7	1 286	61,5	71	15,9	375	84,1	247	55,4
2014	2 769	74	13,5	473	86,5	357	65,3	188	10,3	1 637	89,7	1 157	63,4	61	15,4	336	84,6	228	57,4
2015	2 765	72	13,0	483	87,0	361	65,0	186	10,3	1 624	89,7	1 180	65,2	61	15,2	339	84,8	234	58,5
2016	2 341	68	14,3	407	85,7	277	58,3	198	12,8	1 349	87,2	937	60,6	61	19,1	258	80,9	156	48,9
2017	2 518	63	12,4	447	87,6	312	61,2	208	12,5	1 461	87,5	1 006	60,3	66	19,5	273	80,5	173	51,0

Джерело: складено автором за джерелом [11]

Таблиця 3

Обсяг реалізованої продукції у текстильному виробництві у 2010–2017 рр., млн. грн.

Роки	Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів			Текстильне виробництво			Виробництво одягу			Виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів		
	усього	ФОП	ЮО	усього	ФОП	ЮО	усього	ФОП	ЮО	усього	ФОП	ЮО
2010	10 507,4	1 445,8	9 061,6	3 548,3	318,0	3 230,3	4 187,1	909,6	3 277,5	2 772,0	218,2	2 553,8
2011	11 578,3	1 363,3	10 215,0	4 047,9	322,4	3 725,5	4 531,3	843,8	3 687,5	2 999,1	197,1	2 802,0
2012	12 349,6	1 936,1	10 413,5	3 924,6	377,5	3 547,1	5 813,2	1 278,5	4 534,7	2 611,8	280,1	2 331,7
2013	12 554,3	2 071,6	10 482,7	3 944,6	399,1	3 545,5	5 967,1	1 369,2	4 597,9	2 642,6	303,3	2 339,3
2014	14 927,1	2 197,0	12 730,1	5 152,1	396,4	4 755,7	6 686,5	1 461,3	5 225,2	3 088,5	339,3	2 749,2
2015	21 868,4	2 961,7	18 906,7	7 033,0	505,4	6 527,6	9 975,7	2 002,6	7 973,1	4 859,7	453,7	4 406,0
2016	26 096,4	3 817,8	22 278,6	8 071,6	652,6	7 419,0	12 176,3	2 561,4	9 614,9	5 848,5	603,8	5 244,7
2017	32 505,1	4 979,4	27 525,7	9 249,6	862,8	8 386,8	16 299,8	3 319,6	12 980,2	6 955,7	797,0	6 158,7

Джерело: складено, розраховано автором за даними джерела [11]

Таблиця 4

Обсяг реалізованої продукції МСП текстильного виробництва, млн. грн.

Роки	Усього, млн. грн.	Середні підприємства		Малі підприємства		Зокрема, мікропідприємства	
		млн. грн.	% від загального показника відповідного виду діяльності	млн. грн.	% від загального показника відповідного виду діяльності	млн. грн.	% від загального показника відповідного виду діяльності
2010	9 061,6	7 095,0	78,3	1 966,6	21,7	400,2	4,4
2011	10 215,0	8 017,1	78,5	2 197,9	21,5	443,9	4,3
2012	10 413,5	7 711,9	74,1	2 701,6	25,9	534,3	5,1
2013	10 482,7	7 789,9	74,3	2 692,8	25,7	605,8	5,8
2014	12 730,0	10 010,6	78,6	2 719,4	21,4	569,7	4,5
2015	18 906,8	14 843,4	78,5	4 063,4	21,5	924,6	4,9
2016	22 278,6	17 699,7	79,4	4 578,9	20,6	947,7	4,3
2017	27 525,7	20 960,2	76,1	6 565,5	23,9	1 244,5	4,5

Джерело: складено, розраховано автором за даними джерела [11]

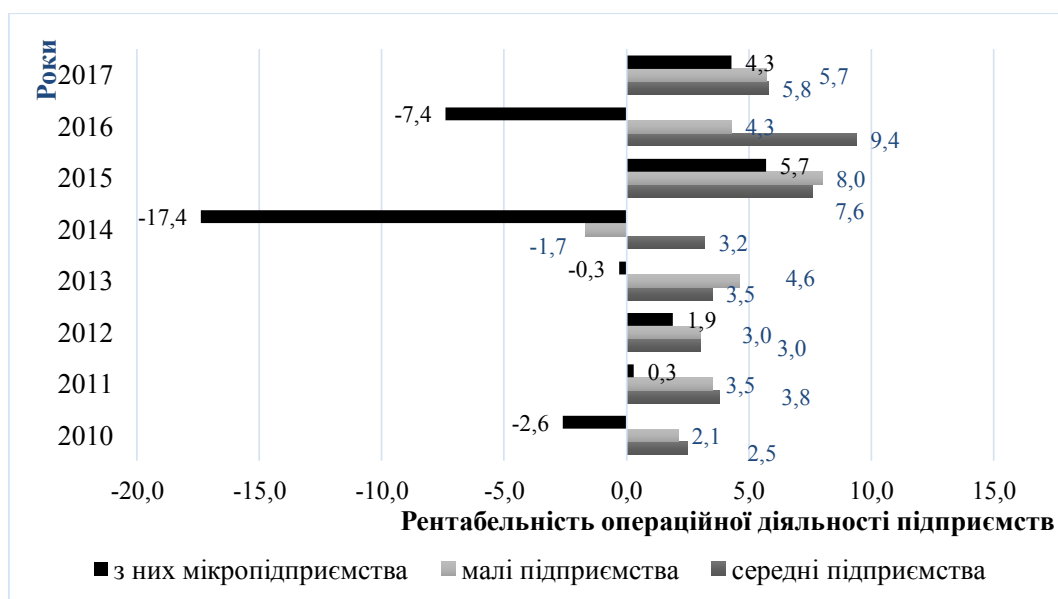


Рис. 1. Рентабельність середніх, малих підприємств та мікропідприємств у 2010–2017 рр., % [11]

днім роком, становлячи 130,68 млн. дол., у 2015 р. – 118,8 млн. дол.).

Варто зазначити, що процеси європейської інтеграції формують низку можливостей для українських підприємств, адже ринок ЄС – це понад 500 млн. споживачів, які щороку витрачають на придбання одягу з країн, які не є членами ЄС, більше 80 млрд. євро. Варто зазначити, що, згідно з даними Європейської Комісії, у секторі текстильного виробництва функціонують 185 тис. підприємств, що виробляють 3% доданої вартості. На підприємствах текстильного виробництва працюють 6% загальної кількості зайнятих, або 1,7 млн. осіб (їх більшість працює на малих та середніх підприємствах). Такі країни, як Італія, Франція, Велика Британія, Німеччина та Іспанія, є найбільшими виробниками текстильної продукції. На технічному текстилі спеціалізуються Німеччина, Бельгія, Нідерланди, Австрія та Швеція. Приблизно 20% продукції ЄС виробляється за межами ЄС. Досить сильні позиції європейські виробники займають на світовому ринку промислового текстилю та нетканих матеріалів (промислові фільтри, засоби гігієни, продукти для автомобільного та медичного секторів тощо), а також високоякісного одягу з високим дизайнерським вмістом. Загальноєвропейськими тенденціями є кластеризація та переміщення виробничих потужностей підприємств сфери виробництва одягу в країни з меншими витратами на оплату праці, давальницькі схеми. Щодо пріоритетів розвитку, то

текстильна та швейна промисловість ЄС, зокрема волокнисті матеріали, одяг, побутовий та технічний текстиль, згідно з прогнозами експертів, будуть стратегічним галузевим сектором ЄС, який забезпечуватиме виробництво інноваційних та конкурентоспроможних продуктів, персоналізовані, адаптивні та привабливі рішення для дуже різноманітних, інформованих та вимогливих споживачів і підприємств [16]. Бачення перспектив розвитку експертами базується на тому, що текстильна та швейна промисловість ЄС працюватиме відповідно до глобалізованої та ефективної кругової економічної моделі, яка максимізує використання місцевих ресурсів, експлуатує передові технології виробництва та залучає міжгалузеве співробітництво, стратегічні кластери, реалізовуватиме прибуткові та інклюзивні бізнес-моделі.

Висновки з цього дослідження. Для текстильного виробництва України характерним є зменшення впродовж 2010–2017 рр. кількості МСП. Попри кількісне переважання малих підприємств у структурі МСП, дві треті від усього обсягу реалізованої продукції МСП було реалізовано середніми підприємствами. Дві треті від загальної кількості МСП текстильної промисловості демонструють позитивні показники чистого прибутку. Рівень рентабельності операційної діяльності мікропідприємств порівняно із середніми підприємствами є невисоким. Стійку позитивну динаміку зростання фінансового

Таблиця 5

Фінансовий результат (сальдо) МСП текстильного виробництва за 2010–2017 рр., млн. грн.

Роки	Текстильне виробництво	Підготування та прядіння текстильних волокон	Ткацьке виробництво	Оздоблення текстильних виробів	Виробництво інших текстильних виробів	Виробництво одягу	Виробництво одягу, крім хутряного	Виготовлення виробів із хутра	Виробництво трикотажного та в'язаного одягу	Виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	Дублення шкір та оздоблення шкіри; виробництво дорожніх виробів, сумок, лимарно-сідельних виробів; вичинка та фарбування хутра	Виробництво взуття	Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів
	13	131	132	133	139	14	141	142	143	15	151	152	13+14+15
2010	-45,7	-7,0	-53,0	2,6	11,7	3,5	16,7	-12,6	-0,6	22,1	-12,3	34,4	-20,1
2011	14,2	4,1	-55,4	2,4	63,1	72,3	37,8	-3,2	37,7	65,8	32,9	32,9	152,3
2012	-2,1	-17,4	2,0	-16,6	29,9	-30,8	-67,5	-11,6	48,3	52,9	-6,4	59,3	20,0
2013	77,0	-16,3	6,1	-18,0	105,2	30,0	19,3	-36,5	47,2	55,5	10,4	45,1	162,5
2014	-376,3	-4,2	-152,8	-67,2	-152,1	-57,6	-1,1	-105,5	49,0	-202,7	-305,2	102,5	-636,6
2015	-41,3	9,3	-119,6	-46,2	115,2	240,1	271,1	-95,6	64,6	377,8	31,4	346,4	576,6
2016	446,7	25,9	49,0	-3,3	375,1	462,6	459,8	-31,6	34,4	409,0	74,2	334,8	1 318,3
2017	319,6	-8,8	29,8	-17,7	316,3	509,6	437,7	-1,1	73,0	196,1	-0,6	196,7	1 025,3

Джерело: складено автором за джерелом [11]

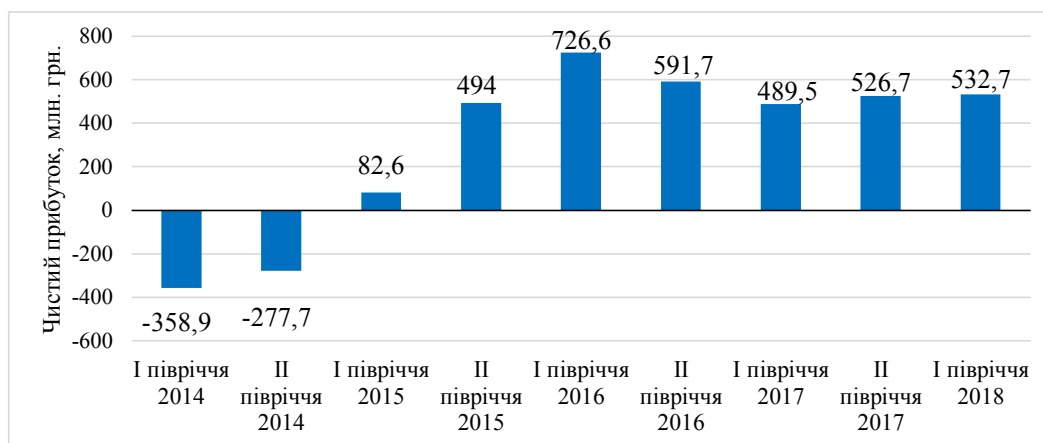


Рис. 2. Динаміка чистого прибутку МСП текстильного виробництва за 2014 р. – I півріччя 2018 р., млн. грн.

Джерело: складено автором за даними джерел [11; 13]

результату (сальдо) протягом 2015–2017 рр. демонструють МСП з виробництва трикотажного одягу. Можна погодитися зі вченими, що для суттєвого зростання економіки потрібні попит на товари та послуги, платоспроможні споживачі, наявність матеріальних і трудових ресурсів, загалом і є ринком, який має також розвиватись [9]. Необхідними є активізація дій держави щодо продовження вибудовування відносин між Україною та ЄС; подальше створення умов для розвитку конкурентних ринків та підтримка здорової конкуренції; здійснення прозорих державних закупівель та уникнення антиконкурентних дій. Необхідним є спрямування зусиль держави на підтримку розвитку МСП, які є невід’ємним елементом функціонування конкурентної ринкової системи господарювання, а його розвиток має бути одним з основних завдань щодо його

потенціалу створення нових робочих місць, підвищення рівня добробуту населення та забезпечення економічного зростання країни [1]. Необхідним є створення сприятливих умов для формування кластерів, підтримки експортерів та підприємств, що впроваджують ресурсозаощадливі та маловідходні технології, а також модернізують обладнання та оновлюють основні виробничі фонди. Не менш важливим є дотримання державних соціальних гарантій, зокрема передбачення в Державному бюджеті на наступні роки зростання мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму, що забезпечить відзубожіння населення та сприятиме підтримці споживчого попиту.

Вивчення тенденцій розвитку підприємництва в зарубіжних країнах буде тематикою подальших досліджень автора.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Скиба М.В. Шляхи вдосконалення інституційного забезпечення розвитку підприємництва: досвід ЄС. Вісник НАДУ при Президентіві України. 2013. № 2. С. 107–116.
2. Скиба М.В. Державне управління структурно-інноваційними зрушеннями в економіці. Вісник НАДУ при Президентіві України. 2005. № 1. С. 224–230.
3. Лабурцева О.І. Науково-методологічні основи розвитку підприємництва в легкій промисловості на засадах маркетингу: автореф. дис. ... докт. екон. наук: спец. 08.00.04. Київ, 2008. 35 с.
4. Легка промисловість України: стан, проблеми, перспективи економічного розвитку / за ред. О.І. Волкова, Ю.В. Гончарова. Київ: КНУТД, 2009. 446 с.
5. Легка промисловість України: теоретико-методологічні засади управління розвитком в умовах інтеграції до СОТ / за ред. Ю.В. Гончарова. Київ: КНУТД, 2011. 332 с.
6. Поліфункціональні шкіряні матеріали / ред. А.Г. Данилкович. Київ: Фенікс, 2013. 268 с.
7. Штепа В.М. Метод побудови систем енергоефективного управління комбінованою електротехнологічною очисткою стічних вод різногалузевих промислових об’єктів. Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія «Технічні науки». 2017. № 2 (108). С. 27–37.
8. Семак Б.Б., Васильців Т.В. Напрями формування інтелектуально-кадрового забезпечення підприємств роздрібної торгівлі. Економічний дискурс. URL: http://sophus.at.ua/ED_Issue_2_2016.pdf#page=71.

9. Промисловість України – 2016: стан та перспективи розвитку: наук.-аналіт. доп. / О.І. Амоша, І.П. Булеєв, А.І. Землянкін, Л.О. Збаразська, Ю.М. Харазішвілі та ін. Київ: НАН України, Ін-т економіки пром-сті, 2017. 120 с.
10. Офіційний сайт КМУ. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/evropejska-integraciya/ugoda-proa-asociacyu>.
11. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
12. Обсяг реалізованої продукції у текстильному виробництві у 2014 – I півріччі 2018 рр. URL: www.ukrstat.gov.ua.
13. Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності за 2014–2017. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/fin_rez/fr_pr/fr_pr_u/arh_fr_pro2012_u.htm.
14. Обсяг нових замовлень на виробництво продукції за окремими видами діяльності переробної промисловості за січень-серпень 2018 р. URL: www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/pr/ozvp/ozvp_u/ozvp_0818_u.htm.
15. Обсяг нових замовлень на виробництво продукції за окремими видами діяльності переробної промисловості за 2014–2017 рр. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014-2017/pr/ozvp/ozvp_u/arh_ozvp14-17_u.html.
16. Bontoux, L., Boucher, P., Scapolo F. Textiles and Clothing Manufacturing: Vision for 2025 and Actions Needed. URL: <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC106917/kjna28634enn.pdf>.

REFERENCES:

1. Skyba M.V. (2013) The main approaches of improving the institutional support for entrepreneurship development: EU experience. Bulletin of the NAPA under the President of Ukraine. Vol. 2, pp. 107–116 (in Ukrainian).
2. Skyba M.V. (2005) Public administration of structural and innovation changes in the economy. Bulletin of the NAPA under the President of Ukraine. 2005. Vol. 1, pp. 224–230 (in Ukrainian).
3. Laburtseva O.I. (2008) Scientific and methodological foundations of entrepreneurship development in textile industry on the principles of marketing Abstract of thesis: 08.00.04. Kyiv (in Ukrainian).
4. Volkov O.I. (2009) Textile industry of Ukraine: state, problems, prospects of economic development. Kyiv: KNUTD (in Ukrainian).
5. Honcharov Yu.V. (2011) Textile Industry of Ukraine: Theoretical and Methodological Principles of Development Management in the Context of WTO. Kyiv: KNUTD (in Ukrainian).
6. Hryshchenko I.M. (2013) Polyfunctional leather materials: monograph. Kyiv: Feniks (in Ukrainian).
7. Shtepa V.M. (2017) The method of construction of systems of energy-efficient management of combined electro technical clearing of sewage of multipurpose industrial objects. Bulletin of the Kiev National University of Technologies and Design. Series Technical Sciences. Vol. 2, no. 108, pp. 27–37 (in Ukrainian).
8. Semak B.B., Vasyltsiv T.V. (2016) The direction of formation of intellectual and personnel support of retail trade enterprises. Ekonomichnyy diskurs. – Available at: http://sophus.at.ua/ED_Issue_2.pdf#page=71.
9. Amosha O.I. (2017) Ukrainian industry – 2016: state and prospects of development: scientific and analytical report. Kyiv: National Academy of Sciences of Ukraine, Institute of Economics.
10. Official site Cabinet of Ministers of Ukraine. – Available at: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/evropejska-integraciya/ugoda-proa-asociacyu>.
11. Official site of the State Statistics Service of Ukraine. – Available at: www.ukrstat.gov.ua.
12. Sales volume of goods of products in textile industry in 2014 and half of 2018. – Available at: www.ukrstat.gov.ua.
13. Financial results of enterprises before taxation by types of industrial activity 2014–2017. – Available at: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/fin_rez/fr_pr/fr_pr_u/arh_fr_pro2012_u.htm.
14. The volume of new orders for production by individual types of activities of the processing industry in January-August 2018. – Available at: www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/pr/ozvp/ozvp_u/ozvp_0818_u.htm.
15. The volume of new orders for the production of certain types of activities of the manufacturing industry 2014–2017. – Available at: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014-2017/pr/ozvp/ozvp_u/arh_ozvp14-17_u.html.
16. Bontoux, L., Boucher, P., Scapolo F. (2017) Textiles and Clothing Manufacturing: Vision for 2025 and Actions Needed. – Available at: <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC106917/kjna28634enn.pdf>.